

نومرد : ۱۵

برشده ۱۳ آشرین ثانی ۱۹۱۹

سر محوری :

فالمده ادیب

بویوک و محبوسه

اون بش کونده بر پنجهنده کونلری چیقار ادبی ، علمی مجموعه در .

نسخه سی ۱۰ غرر شده

• • اداره خاناهی
« ثروت فنون » مطبعه سنده در

صاحب امتیازی

صبیوه زکریا

— ياقادينلر مبعوث اولماسى ايجون نه
دوشونبورسكنز ؟
جانلرى ايسترسه مېوسده اولورلر .
قادينلر نه ايسترده اولماز ؟ .

اوقاف اسلاميه موزه سنه اتخاف

مدنيت اسلاميه

نقشه زمينيانور

— ۱ —

عربلرک يازمه کتابلری . — عربلرده بر
چوق رسام يشمش ، بونلر آره سنده پک
مشهورلری ده کورلشدر ، حقيق رسم ونفش
مکتبلری تأسس ايتش ، بونلره دائر قيمتدار
معلومات ویرن مؤرخلرده بولمیشدر . حق
(مقریزی) ، مسلمان رساملرک تراجم احوالنه
دائر بر یازدیفنی سويلدور . فقط مع التأسف بو
يازمه اثر اورته دن غائب اولمشدر .

شرقه دائر مهم مصور بر اثر نشر ايتش
اولان (صراده جادوسون) Mouradja d'Ohso
ک افاده سنه باقيلورسه ، خلفای امويه دن عبدالملک ،
قدس شریفده برجامع معلا پاديره رق قیوسنک
قنادلری عصر سه دنه عائد تصاویر ایله تزیین
ایتدیرمش ، ایچ دیوارلری ده جنت وجهنمه
متعلق رسملره دونا تمشدر . بوتصاویری ،
بیزانس صناعتکارلریک پادقزینه شبه یوقدر .
مصدرده کی ملوک فاطمیه نکه جانلی شیرلک تصوی
یرنده کی ذوق صناعتکارلری حقنده بر فکر
ایدینک ايجون (مقریزی) نکه بزه ترک وابداع
ایله یکی ، المنصور بالله ک خزینه سی معنویانندن
باحث دفتر اسامی یه شوبله بر کوز کزدرمک
کافیدر .

خصوصیه اشارالیه خلیفه نکه ضایع نفیده یه
متعلق اص و آوزولری یرینه کتیرمکه حصیر
وقت و مشاغل ایدن وزیری یاروزی نکه منقش
و هنرین یازمه اثرلر حقنده پک دقیق بر ذوق
نفائس پروری واردی . ایشته ، بودوقک الحاح آت
مخصوصه سیله دورک ، یاروزی ، مصر قاهره یه
جلب ایده ییلدیکی آثار نفیسه یه حتی ، ذکرندن
چوق فضلره پاره لر ویره رک بونلری صاقون آلیز
ایدی . بولوحه لرک آلتنده ایکی مشهور رسامک
اسی کورپیلوردی :

بری ، بصره لی ابن العزیز ، دیکری عراقلی
قصیر درک ، بونلر وزیرلرک سرانک دوت دیوارنی
کرافیا تصویرلر ، و عتیقلرله تزیننه مأمور ایدیلشلر
ایدی .

قصیرک وجوده کتیردیکی ترکیبات و تصویرات
میاننده بررقاصه (طالع) [۱] رسمی واردورک ،
سیاه زمین اوزونیه ، آوقه سنده خفیف و ظریف
لیاسیه ترسیم ایدیلن تصویر ی شایان حیرت بر
اثر مناظر تشکیل ایدره ابن المیز ایه ، بالکس
صاری بر زمین اوزونیه فرضی لباسه بوروغش

[۱] بونلر شعرا و قومی ، نفی ورقص ایتک علملرینه
واقف اولدقلارندن (طالع) نایله شهرت ایشلر ایدی .

بررقاصه تصویر ایتشدورک ، اوزاقدن باقیلنجیه
نظرلرده عادتاً قیارتیه بر رسم شکل و تأثیری
ویرودی .

مقریزی ، حضرت یوسفک برادرلری
طرفندن آتیلدی (دو تین) Do'hain قوبوسنی
تصویر ایدن بر رسمدن بحث ایدرکن ، سهاره
بر قیارتیه لقی حسن و تأثیری ویرلک خصوصنده کی
هنر و معرفته ارجاع بحث و نظر ایدیور .

بورسنده ، حضرت یوسفک طونوق ،
جیلاق وجودی ، سیاه زمیندن آریلیور ،
تجسم ایدیوردی ، حضرت یوسف صانکه ، بر
آلتنده کی همسندن چقبورمش کی کورینوردی .
زمان ، مقریزی نکه ذکر و اخبار ایلدیکی
بومشهور استادلرک آثارنی یوق ایتدیکی کی ،
۲۶۵ - ۹۷۵ سنه سنده وفات ایدن ابوالفدائک
ذکر ایتدیکی ابوبکر محمدک ، احمد بن یوسفک
محمد بن محمدک ، شجاع الدین بن دایه نکه ، سلطان
بیبارک ملک برک نزدینه سفارته کوندردیکی
حاجبک آثارنه دائره هیچ معلوما نر یوقدر .
یوسفارنده ، حاجب بالذات ترسیم ایلوب
مراسم جی مصور اولان تابلولری (ملک برک) یه
تقدیم ایتش ایدی .

بوراده استطراد قیلندن اوله رق سويلیه م که
دولت عثمانیه ده سفارته ، دیار افرنجیه یوقدر
سفر کوندرلش اولدیفنی حالد ، بونلرک هیچ
بری کیتدکلری یرلرده کی مشهوداتنه دائر جانلی
اثرلر وجوده کتیره مه مشردر . بونلرک ايجور سنده
شاعر ، ادیب ، وقعه نویس واردی ، فقط صنعت
ترسیمه واقف آدملر یوق ایدی . بونکچون
اوانشاده اجرا ایدیلن مراسمه ، او عصرک
مؤسسانه دائر المزهده ، کتبخانه لر یزده ، الواح
و تصاویر ملیه یوقدر .

برکت ویرسونک ، شرقی ، و شرقه منسوب
و متعلق هریشی بیوک بردقت و صراق و تحسسه
آرایان فرنگ صنعتکارلری ، رساملری و سفارته لر
دائر مصور سیاحتنامه لر ، آلبوملر تشکیل
ایتشلردر زرده ، آنجق بونلر سیاه سنده
ماضیمزک ، خاطرات ملیه صرک صفحات مختلفه سنه
کسب و قوف ایتدک ، و ایدیورز .

عربلر ، بوخصوصه زره هروجه ایله تقدم
ایتقلردر .

بونکله برابر ، (موآب) ک غریبده جولده
کاتی (قصیر حرا) شاتوسنده اخیراً (موزیل)
M. A. Musil طرفندن کشف ایدیلوب (ریکال)
H. Rigal ، ایله (قاراباسه ک) Karabacek
طرفلرندن نشری مقرر بولان ترسیاتی ، عرب
رساملرک منشأ حقنده بلکه بزه بعض شیر
اوکرته بیله جکدر .

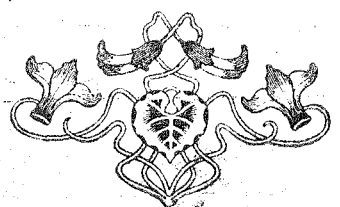
موسیو موزیل ، یانه یه برخیلی صولی بویا
رسم یازجه لر کتوره یلمشدرک ، بونلرک
اوزولرنده قاله یلمش اولان بعض یازیلردن ،
شمعی اسمی یکن قاراباسه ک ، قصیر حرا ملک

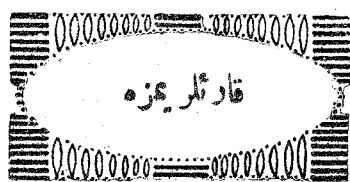
— قادینلرک چالیشماسی چوقولرک باقیلما سنه
مانع اولیه جقی ؟

— بونی دوشونمکه نه حاجت ... هانکیکنز
چوجو غکزه باقورسکنز ... بوکون سینمه ،
یارین تیارو ، او برکون فولبول ... قالفه
چوجفته ای باق ... بونی کوزل بیلیرسکنز ...
ماراسقیلر دهایی باقار ، هیچ صغیلما قیزم .
— سزجه هانکی قادینلر مبعوث اولمالی ؟ .
— حریده اک چوق شهید ویره ن آمار .
صوکره سؤاله میدان ویرمدی ،

دوقنور ، مبعوث ، آوقات ... دهها
بیلیم نه ؟ .. دهها قادین اولنی اوکرغدیکنز ،
مبعوث اولاجشکنز ده اولاجق ... فقط قباح
سزک دکل ارککارک . بزمیکلر اولمالیدی ده
سز ارکک نه دیمک اوزمان آکلار دیکز ...
اما قیزم سوزلریه کوجنمه ، عقلمه کنجکلکم
کلدی ده سیگیکلرندم ... اولکنز یاوروم ،
دوقنورده ، آوقانده ، نایسترسه کز اولک ،
یالکنز اختیار اولمایکنز ..

ص .

قارلر يازه

يکين نسخه مندره ، آيونه لر يازه قولايقلار ياز ستوننده ، قارلر يازي شېبه دوشوره چک بر ياکشلق اولش . بز مجموعه ي هفته لى اولار ق قهره قاروريرمش ووستوننده کي آيونه شرائط ده اوکا کوره يازمشدق . فقط مجموعه منزه نشر نده اوغرا ديمز مشکلات ، هفته لى اولار ق منتظماً مجموعه ي جيفارمق امکاني اولما ديمز کي کوسترد يکي ايجون ، سوک دقيقه ده بوقرا يوزدن نکوله مجبور اولوق . فقط وقت قالمادي ايجون آيونه شرائط د کيشد بر مکه امکان بولما دق بناء عليه مجموعه منزه کي آيونه لر يازه کوستر مکه ايسته ديکي قولايقلري يکيدن آشاغي يه يازمق موافق کور يوز :

۱ — مجموعه منزه بر سته کي آيونه اولاجقلره اوله انتشار ايدن اول نو صوري و جيقان (نامه) و (پري قيزله چوبان حکايه سي) اسمنده کي حکايه لري مجانا و بريوز . هبي زمانه شيمدن سوکرا بويوک مجموعه طرفندن نشر ايدله چک اثرلرده مجانا و بريله چکدر .

۲ — آلتی آلتی آيونه لر يالکز مجموعه نامه چيقان (نامه) و (پري قيزله چوبان حکايه سي) اسمنده کي کتابلره شيمدن سوکرا نشر ايدله چک اثرلر مجانا تقديم اولونور . شيمدي يه قدر انتشار ايدن نو صورلرده ياري فيثانه و بريور .

۳ — مکتبيلره منحصر اولق اوزره يي شرائطه اوچ آلتی آيونه قيد اولونور قارلر عزمک يکين نسخه ده حصوله کلي خطادن دولاي عفورلي ديگر و کنديلر يه کوجترديکمز بوقولايقلردن استفاده ايتک ايسته به چکاري اميد ايدوز .

آيونه شرائطی : سنه کي آيونه ۲۳۰ ، آلتی آلتی ۱۲۰ ، مکتبيلره منحصر اولق اوزره اوچ آلتی ۶۰ غرو در .

آيونه شرائطی . سنه کي ۲۳۰ ، آلتی آلتی ۱۲۰ ، اوچ آلتی مکتبيلره منحصر اولق اوزره ۶۰ غرو شدور . نشر ايدله چک فوق العاده نسخه لرله بروشورلر دخی آيونه لر مجانا و بريور . بش آيونه بولان قارئ مجانا آيونه يازيلير و يا خود کنديسته ياره سي و بريور .

صنعتکار اولا ، ترسيحي مطلوب اولان رسمک خطوط عموميه سي سياه ويا قرصري قورشون قلمله چيزر ، يني طاسلاغي ياپار ، سوکره بوياردی ، پک زياده اعتنا ايدلسي لازم کلسه يازمه کتابلرده ايسه ، مينياتور ، طره ييدن طوغري يه اصل صفحه اوزرينه ايشلمز ايدی .

(بلوخه) M. E Bloché ، ارباب تدقيق و مطالعه ايجون حائز قيمت و اهميت اولان مشاهداتنه نظراً کتابي قويه ايدله چک اولان ، خطاط ، رسم ياپيله چق صفحه يي آچيق ، بوش بر اقيز ، رسام ده ، بالاخره اوراسني ايستيلين رسملر نقش و تزئين ايلر ايدی .

بوجه يه کي اوزرينه ، ايجنده بر مقدار الجي حل ايدلش ضمع عربي مخلوليله ايجه بر طبقه حصوله کتير ياپورکه ، رسام مطلوب اولان رسمي ايشته ، بوطيقه اوزرينه ترسيم ايلر ايدی بوش صفحه لر اوزرينده کي رسملر او قدر کثيف درکه ، عادتاً بر نوع قبارنه تشکيل ايدر .

تصويري ياپيلمق ايستيلان انسالرک کردا . نلرنده قوللرنده مجوهرات دخی ترسيم وارائه سي آرزو ايدلديکي زمان ، بو مجوهرانه بر شکل حقيقي و بر سيله ايجون بر بري اوزرينه موضوع اولق اوزره آلتون ورقلر قونيله رقي بو صورته قبارنه بر شکل حصوله کتير ياپور ، و آندن سوکره بوزوقلرک اوزري ديمر قلمله ايشلنه رک حقيقي بر مجوهر شکل و منظره سي و بريوردی . تشکيم و نديک کاري رسملرده ده ، مجوهرله عين اصول ايله ترسيم ايديلوردی . صنعتکار وجوده کتير . ديکي اثره امضاسني قويق آرزو ايدرسه ، مينيا تورک بر کوشه سنه ، اکثراً حل و قرائتي غايت مشکلي ، ايجه بر خط تطبيق ايله امضاسني آتاردی .

ترسيم ايديلن شي ، بر خانه ، بر مسکن رسمي ايسه حکمدار ايله صنعتکارک اسملري جبهه يي اورته چک بر کتابه شکلي اکديروردی . بومقاله منزه علاوه ايستدکمز « سلطان سليم خان ابن سلطان سليمان خان » سرلوحه سي ، بويله در ، اطرافي کوزل بر چارچوه تشکيل ايدن وهان صفحه نکه ياريسندن زياده سي اشغال ايلين بر کتابه حالنده در . خراسانيلره ، ايلخانيلره ، صفويلره ، توريلره هاند اولق اوزره ، اوقاف اسلاميه موزه سنک « کتب والواح » سالوننده موضوع پک چوق نادیده کتابلرک سرلوحه لر ي هپ بويله در ...

مايمدی وار

اوقاف اسلاميه موزه سنک

مؤسسلرندن ، و مجلس

اداره سي اعضا سندن

محمد ضيا

(۸۶۰) تاريخلرنده ياپيلمش اولد يني تمينه سيله موفق اوله ييله چکدر .

قصير حرا ، (۸۳۶) طوغوب (المستعين) ناميله ۸۶۲-۸۶۶ ه قدر اجرائي حکومت ايدن خليفه عباسي احمد طرفندن انشا ايدين قصرلردن بري اوله چق !

غرناطه ده کي (الحرا) سرائيک محکمه ديوانخانه سنده کي جره نکه قيه سنده ، دري اوزرينه يالديزلي ، ويا ماوي زمينلي زلال رنگلرله ياپلش اسکي ياهلي بويار رسملر واردور . بورسملر ، نخته لوحه لر اوزرينه چوبلنمشدر بورسملرک اطرافي سياه چيزکيلرله قاپاطاسلاق چيزلش وسطه چلري ده عموميله بر نکه اوزره بويانمشدر .

بولوحه لر ، يابر آو عاني ، ياجريد او بولرني ، يا خود غرناطه عرب حکمدارلرک اجتماع ايتدکلي برديو انخانه يي مصوردور . بولوحه لرک عرب رساملري طرفندن ترسيم ايدلديکي طن ايدلش ايسه ده ، بو خصوصه ياپيلان تدقيقات عميقه ده مذکور لوحه لرک اون دردنجي واون يشنجي عصرلر طرفنده ، غرناطه حکمدارلرک سرائلرنده چاليمش ايتاليان صنعتکارلري طرفندن ياپيله يفته اتفاق حاصل اولمشدر .

(قهره چامي) نام اثر مده مفصلاً ذکر ايدلديکي اوزره ، استانبولک الک قديم ، واک مشهور بر مناسقري اولان خورا يني قهره نکه بعض الاساننده کي موزاييقلر (صيرجا) حقه نده ده آراي مختلفه واردور . بر جوق ذوات بو صيرچالرک ايتاليان صنعتکارلري طرفندن ياپيله يفتي ادعا ، و بر طاقی ده ، ايتاليان مکتب صناعتدن ملهم اولش روم اهل هنر و معرفتي يدلرله وجوده کتيرديکي درميان ايديلورلر .

مينياتور ايشلري ، يني ، سولي بويار رسملره بعض صفحه لرک اشخاص و اشيا رسملرله تزئين ايدلسي صنعتي ، اهل اسلامک و خصوصيله تورکلره عجملرک کسب تفوق ، و ابراز هنر و مهارت ايدله کلي صنعتلردن بر ددر . تورکلره ايرانيلرک وجوده کتيردکلي بوقيل آثار بديعه نکه بوزلرجه ، بيکلرجه نمونه لري ، اقطار اسلاميه نکه هر طرفنده اوروپا موزه لرنده اليوم موجودور .

بلامبالغه سويله بيلورم ، وادعا ايدرم که مدني مملکتلرک موزه لر ي مياننده ، بوکي آثار نفيسه نکه بوزلرجه سي ، همده اک نفيسلرني احتوا ايتک اعتباريله کزیده و مستنداً بر مؤسسه حالي المش اولان « اوقاف اسلاميه موزه سي » نده مختلف شعباته منسوب تورکلره ، عجملرک طغوزنجي ، ايله اون اوچنجي عصرلر آراسنده تحرير و حقه نفيس مينياتورلرله تزئين ايتدکلي يازمه کتابلرک پک نادیده و ظريف آنموذجلري ، انظار نفاست و زرايه تشهير ايدلشدور . بز نفيس يارچه لر دن بر قاج دانه سنک ، صورت مخصوصه ده فوطوغرافيلري الديره رقي بو نسخه به درج ايتدک بو آثار نفيسه و عتيقه نکه لايقيه تدقيقدن اکلا شيله يني اوزره ، علي العاده يازمه کتابلرده